

NOVICE

LETO V. - št. 52

V KOČEVJU, DNE 24. DECEMBRA 1960

Cena 15 din

Naša razglednica

Studijeka knjižnica
Mirana Jarca
Novo mesto

PLENUM OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS KOČEVJE

ODPRAVIMO NAPAKE

KOČEVJE, dne 20. decembra. Danes je bil plenum Občinskega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Analiziral je delo komunistov v delavskem in družbenem upravljanju. Iz poročila in razprave objavljamo nekatere bistvene ugotovitve.

Ali so komunisti in osnovne organizacije v podjetjih storile dovolj, da bi delavski svet resnično postal najvišji organ v podjetju? To vprašanje je bilo prepleteno v referatu org. sekretarja tov. Vesela in poznejši razpravi.

Obč. komite je postavil 5 komisij, ki so analizirale delo v 11 podjetjih, in sicer: na Rudniku, KGP, Tekstilni, Trgoprometu, podjetju Avto, Ključavničarstvu, Elektro, Mizarstvu, Inštalaciji, pri Zidarju in pri gost. podjetju hotel Pugled.

Za analizo smo se odločili, da ugotovimo stanje delav. upravljanja v podjetjih. Razen tega smo napravili pri sedmih podjetjih anonimno anketo. O mnenju je komisija vprašala 190 delavcev, članov DS in UO.

V anketi je bilo tudi vprašanje »Kaj meniš o delavskem samoupravljanju in vodenju v podjetju?«

Odgovori delavcev so zelo različni v največji meri odvisni od dela uspešnega DS v podjetju, kjer je bila izvedena anketa. Navajamo nekatere kritične odgovore na to vprašanje.

● Pomanjkljivost je v tem, da smo delavci premalo seznanjeni s samoupravljanjem.

● Delavsko upravljanje je napredna stvar in mi zelo ugaja, vendar nismo dovolj razgledani in zato zlasti po finančni plati odloča večkrat le ožji krog ljudi.

● Na splošno rečeno sem zadovoljen, želim pa, da člani pridejo večkrat v stik z delavci in kolektivom.

● O tem samo toliko, da ne teče vse tako gladko, kakor bi moralo.

● Nepravilno je še to, da smo delavci premalo aktivni v razpravah, to pa zaradi tega, ker te višji večkrat diplomatsko zavrnejo.

● Menim, da je to osnovni pogoj za napredek podjetja, le da ni še vse jasno in pravično glede višjih.

● Bolj bi se morali pozanimati, da bi mnenja in predlogi celotnega kolektiva prišli na delavskem svetu bolj do izraza.

To so nekateri kritični odgovori, ki so pokazali, da delavcem ni vseeno, kdo in kako upravlja

podjetje. Drugi odgovori pa dokazujejo, da posamezni vodilni uslužbenci celo dušijo vsako iniciativo delavskih svetov. Na srečo so takšna podjetja v veliki manjšini. Kaj pravijo anketirani v teh podjetjih.

● Menim, da delavskega upravljanja v našem podjetju ni, istega vodi samo ena oseba.

● Če vidim nepravilnosti v podjetju, ne smem reči, ker mi škodi potem pri delu - imam izkušnje.

● V našem podjetju je delavsko upravljanje zelo slabo, besedo ima le uprava.

Letos je minilo 10 let, odkar smo uvedli delavsko upravljanje. Kaj delajo komunisti v tistih podjetjih, kjer smo dobili takšne odgovore. Kdo so tisti »višji«, zaradi katerih ne kritiziramo napak? To so vprašanja, ki moramo nanje odgovoriti takoj in ne trpijo odloga.

V nekaterih podjetjih, zlasti manjših, kjer so subjektivne sile sorazmerno slabše, so se pojavljali primeri birokratizma, samovolje, dušenja delavskega upravljanja in celo nehumani odnosi do ljudi. Nekatera podjetja še vedno podcenjujejo pomen delavskega upravljanja. To se kaže zlasti pri vodilnih uslužbencih, ki se ne trudijo, da bi na razumljiv način seznanili slehernega delavca o glavnih problemih podjetja. Če analiziramo vse nepravilnosti, ki so jih imela podjetja naše občine, ugotavljamo, da gre za birokratično in nepolitično ravnanje posameznikov. Zelo važne zadeve se večkrat obravnavajo tik pred zaključkom zasedanja. Tudi premije posameznih uslužbencev se skrivajo, kar upravičeno povzroča med člani kolektiva negotovost. Takim pojavom se morajo komunisti ostro upreti. Velikokrat se zgodi, da ostanejo sklepi le na seji delavskega sveta ali upravnega odbora, kar pomeni izigravanje demokratizma, ki ga samoupravni sistem ne samo nudi, temveč tudi zahteva.

Nekateri vodilni uslužbenci govorijo, da delavci niso zainteresirani na izobraževanju. Anketa nam je pokazala ravno nasprotno. Od 151 anketiranih delavcev se je izrazilo 121 za strokovno izobraževanje ali 80,1 % in 74 delavcev

za politično izobraževanje ali 49,3 odstotka. Zanimiva je ugotovitev, da več delavcev želi postati član ZK, to pa prav v tistih podjetjih oz. osnovnih organizacijah, ki le-tos niso sprejele nobenega člana.

Ugotavljamo, da se je sestav DS na splošno letos zelo popravil, vendar v nekaterih podjetjih ta še vedno ni najboljši. Ena glavnih nalog, ki jo imajo osnovne organizacije, so odnosi med ljudmi in odnosi upravnih organov do delavcev. Nenehno morajo odpravljati vzroke, ki preprečujejo ljudem, da na sestankih ne povedo vsega.

Za izobraževanje so posebno odgovorne sindikalne podružnice. Posebno velja to tudi za podjetja v izgradnji, ki nimajo delavskega upravljanja (ITAS, Kemična tovarna). Tu morajo organizacija ZK in sindikalna podružnica prevzeti vlogo organov upravljanja. Tudi člani kolektiva morajo biti seznanjeni z načrti podjetja, ne le vodilni uslužbenci.

Oglasna deska ne more in ne sme biti mesto za obveščanje delavcev. Sklepe delavskega sveta in upravnega odbora je treba posredovati na živ način. Sestanki kolektiva so za to edino primerni. Splošna je bila ugotovitev, da je s proizvajalci v podjetju vse premalo sestankov, saj je večina izrazila željo po sestajanju.

Posebno je omenjena vrzel med kolektivi in komunjo. Iz analiz podjetij smo ugotovili, da je slaba povezava med zborom proizvajalcev občine in posameznimi delovnimi kolektivi. Več podjetij je povedalo, da posamezni člani zbora proizvajalcev ne obiskujejo podjetij v katerih so bili izvoljeni, razen tista, v katerih so člani Zbora proizvajalcev v službi. Delavski svet in komunja sta osnovna našega ekonomskega sistema. Ta temeljna skupnost proizvajalca združuje in vsklajuje splošne in družbene interese. Iz tega pa izhaja, da morajo podjetja in komunja nenehno sodelovati. Podjetje ne more samo, izolirano od komunjalne skupnosti uspešno urejati vseh problemov, ki vplivajo tudi na njihov gospodarski razvoj.

Nekateri odborniki Zbora proizvajalcev so brez stikov z volilci in s svojimi volilnimi enotami. Ti niso obiskovali zasedanj Delavskih svetov. Zato tudi ne poznajo njihovih teženj in predlogov. Na sejah izražajo bolj ali manj le stališče tistih podjetij, kjer so zaposleni, ali celo osebna stališča.

Plenum je zavzel enotno stališče do teh vprašanj. Živimo v socialistični Jugoslaviji. Komunisti moramo napake ugotovljati, nastopati enotno kot en mož in napake odpraviti.

Plenum je namenoma nastopil zelo kritično. Čeprav so uspehi večine kočevskih podjetij neprimerno večji o njih namerno niso razpravljali. Izobraževanje delavcev bo v bodoče postalo še močnejše, delavci so to sami zahtevali. Osnovne organizacije ZK in organi upravljanja v podjetjih kjer to ni v redu, morajo odločno storiti vse, da se bodo člani kolektiva počutili ne le kot delavci, temveč tudi tisti, ki odločajo in upravljaajo v podjetju.

Vprašanje borcev na seji ObLO Ribnica

Na zadnji seji Občinskega ljudskega odbora Ribnica je bilo na dnevnem redu tudi vprašanje bivših borcev. Odborniki so bili seznanjeni z nekaterimi aktualnimi problemi članov Zveze borcev.

V ribniški občini ima od 766 članov ZB 377 članov nepopolno osemletko, osemletko je opravilo 190, nepopolno srednjo šolo ima 224, srednjo šolo 41, višjo šolo štiri, trije člani pa visoko šolo. Te številke nam povedo, da bo

treba še veliko storiti, da bodo ljudje, ki so sodelovali v NOV, posebno velja za mlajše, dobili ustrezno izobrazbo. Zaradi premajhne izobrazbe marsikateri ne more doseči višje kvalifikacije. Podjetja in ObLO bodo morali nuditi bivšim borcem pri šolanju več pomoči.

Kako je izobrazba pomembno merilo za doseg kvalifikacije, nam povedo te podatki:

80 borcev je nekvalificiranih delavcev, 83 polkvalificiranih, 42 kvalificiranih in le sedem visoko kvalificiranih. Nekvalifikacija ali nizka kvalifikacija pa nudi nizke prejemke. Nagrajevanje po učinku, ki poleg kvantitativne upoštevava predvsem kvalitativno storilnost, ljudi sili k izobraževanju. Za uspešno akcijo izobraževanja pa so potrebna sredstva. Podpreti moramo predvsem tiste, ki želijo in imajo voljo do učenja.

Prav tako so bili odborniki seznanjeni s socialno zdravstveno problematiko članov ZB. Zdravstvene analize, ankete in sistematični pregledi ugotavljajo, da imajo mnogi borci načeto zdravje, posebno tisti, ki so dalj časa preživeli v zaporih in internacijah. Umrljivost borcev NOV je 10 % nad povprečjem ostalega prebivalstva. Ta ugotovitev nalaga organom zdravstvene službe, in še posebej organizaciji ZB, da ukrepe vse potrebno za zdravljenje članov. Doslje je bilo v tej smeri že precej narejenega. Uvesti bo treba kartoteko vseh članov ZB

s podatki o zdravstvenem stanju, vzporedno s tem pa organizirati zdravstvene preglede udeležencev NOV od leta 1941, potem 1942, 1943, 1944 in 1945. Pri tem naj nudi pomoč tudi ObLO.

Ljudski odbor naj ima več razumevanja pri dodeljevanju stanovanj za borce. V občini živi 15 borcev v neprimernih stanovanjih, last SLP, za popravilo stavb pa se nihče ne zmeči. Nekateri borci imajo lastna nedograjena stanovanja ali pa stanovanja, ki so treba zasigurati kredite za dograditev oziroma popravila. Nekaj sredstev iz namenskega kredita naj se določi za gradnjo in dograditev stanovanj borcev.

Otrok padlih borcev, ki se šolajo, je še 36. Vsi so že v višjih šolah ali pred zaključkom učenja. Občinski odbor ZB je bil premalo seznanjen, kako gre v šoli tem otrokom, kakšni so učni uspehi, kakšno pomoč prejemajo itd. O vseh teh stvareh mora biti odbor seznanjen, da lahko tudi ukrepa.

Na predlog predstavnika Obč. odbora ZB NOV so imenovali na seji odborniško komisijo, ki bo skupno s komisijo za priznavanje delovne dobe pri Obč. odboru ZB reševala vsa tista vprašanja borcev, ki se jih lahko reši v upravnem postopku.

Spričo žive zainteresiranosti, ki so jo pokazali odborniki do raznih problemov borcev, lahko pričakujemo pozitivne rezultate v skrbi za borce in aktiviste.

»Komunala« in komunalni problemi

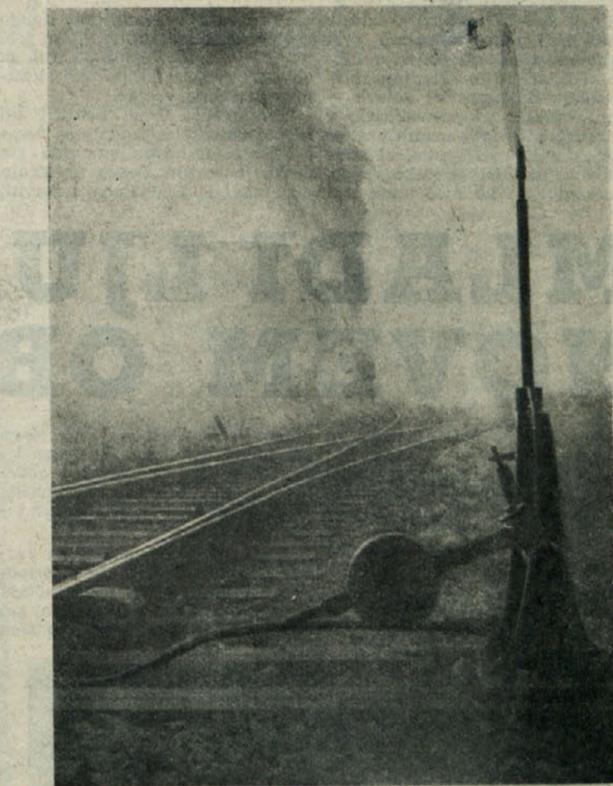
V zadnjem času so prebivalci veliko razpravljali o komunalni dejavnosti v Kočevju in naloga, ki jih ima »Komunala« ter ostale ustanove oz. podjetja, ki se bavijo s temi vprašanji. Kaj storiti, da bi bilo Kočevje bolj urejeno v komunalnem pogledu je bilo vprašanje, katerega so obravnavali na eni izmed sej upravnega odbora »Komunale«.

Ugotovili so, da so velike težave v tem, ker nimajo na razpolago stanovanj za delavce, ki bi jih potrebovali. Zato jim primanjkuje delovna sila. Dogaja se tudi, da gredo delavci v drugo podjetje, kjer jim obljublajo boljše pogoje za delo in podobno. Dogodili so se tudi primeri podcenjevanja delavcev, zaposlenih pri »Komunali«. Tako je neki državljani dejal cestarju tole: »Ali si prišel tako daleč, da boš sedaj ceste pometal?«

Državljeni vse premalo pazijo na čistočo v mestu. Smeti odlagajo kjer koli, samo tam ne, kjer je za njih mesto. Posamezniki delajo škodo v javnih nasadih itd. Pred dnevi je bila seja Sveta za komunalne in stanovanjske zadeve pri ObLO, na kateri so razpravljali o problemih komunalne dejavnosti. Med drugim so govorili o tem, da je bila v zadnjem času kritika glede odvoza fekalij in kdo naj bi jih odvažal oz. prevzel to delo. To delo je opravljala stanovanjska uprava, za njo pa Gradbeni servis pri Stanovanjski skupnosti. Sklenili so, da bo v pomoč hišnim svetom pri tem delu Gradbeni servis. »Komunala« pa prevzame vzdrževanje javnih parkov in nasadov, javno kanalizacijo, ceste ter ulice IV. reda in odvoz smeti, kakor predvideva občinski odlok. »Komunali« je poverjeno, da izdaja dovoljenja za priključke h kanalizaciji. Tudi dovoljenja za prekope preko cest IV. reda bo izdajala »Komunala«.

Vreme

Tudi za naprej se nam obeta zelo nestalno vreme s pogostimi padavinami. Temperatura spremenljiva, kaže pa, da bo v času do 25. decembra preplavil Slovenijo zrak Severnega ledenega morja in povzročil snežne meteže ter padec temperature.

Kretnica je postavljena. Lokomotiva se bo zdaj, zdaj izvila iz goste megle. V mrzlo zimsko jutro pelje nove tone premoga iz kočevskega rudnika. Kmalu bo za vlakom ostal le odmev težko sopihajoče lokomotive in enakomerno udarjanje koles ob svetilkačoe tračnice

OBISK EDVARDA KARDELJA V ZAR

V korist miru na svetu

KAIRO, 20. decembra 1960.

Po pogovorih, ki sta jih imela predsednik ZAR Naser in podpredsednik ZIS Jugoslavije E. Kardelj, so v Kairu objavili skupno sporočilo, v katerem so med drugim povedali, da so med pogovori, ki so potekali v zdušju prisrčnega prijateljstva in iskrenega medsebojnega sporazumevanja, izmenjali gledišča o splošnem mednarodnem položaju in o nekaterih vprašanih s področja sodelovanja med FLRJ in ZAR.

Ob tej priložnosti so ponovno potrdili soglasje obeh vlad o širokem krogu vprašanj iz sodobnih mednarodnih odnosov. Obe državi bosta tudi v prihodnje sodelovali v naporih, da bi odpravili vzroke in činitelje, ki ovirajo neodvisnost narodov in enakopravno sodelovanje med njimi. Posebej so poudarili skupno odločnost obeh vlad, da bosta tudi nadalje storili vse, kar je v njihni moči, da bi onemogočili obnovitev dominacije imperalizma v Kongu, da bi prenehalo

prelivanje krvi v Alžiru in da bi bilo brez odlašanja omogočeno alžirskemu narodu, da doseže svojo pravico do samoodločbe, ter da bi preprečili tuje vmešavanje v drugih državah, ki se borijo za svojo neodvisnost.

Z zadovoljstvom so ugotovili, da so dosegli velike uspehe pri sodelovanju obeh držav. Potrdili so željo obeh vlad, da bi to sodelovanje še bolj razvili in poglobili v obojestransko korist in korist miru na svetu.

Ropot strojev je dušil korake v veliki hali obrata vezanih vrat Lesnoindustrijskega podjetja Ribnica. Ob strojih se sklanjajo mlada telesa delavcev in delavk — mladih deklet, ki prevladujejo v tem obratu. Obrat vezanih vrat je nov, novi so tudi ljudje, ki strežejo strojem. Ni še tako dolgo, mesec, dva... ko niso imeli niti

»V obratu vezanih vrat delajo večinoma mladi ljudje, ki se šele uvajajo v delo. Večina od njih že obvlada svoje delo, pa tudi storilnost je vedno večja.«
Obratovodja Tone Kovačič mi je pojasnil kako izdelujejo vezana vrata. Osnovna surovina sta deska in furnir. Desko na stroju obdelajo, dele je treba sestaviti,

Radoveden sem bil tudi kako se ljudje hranijo. V obratu družbene prehrane se hrani le nekaj delavcev, čeprav stane malica delavca le 30 din, razlika 30 din pa prispeva podjetje. Ostali prinašajo malico s seboj.
V pogovoru z ljudmi v obratu sem zvedel, da je najnižja urna postavka 51 dinarjev, povprečje to

MLADI LJUDJE V NOvem OBRATU

pojma o hidravličnem stroju za obrezovanje furnirja, hidravlični preši, o stroju za spajanje furnirja in drugih strojih s katerimi sedaj upravljajo zelo večše. 55 delavkam in delavcem daje ta obrat kruh, potrošnikom pa kvalitetna vezana vrata.

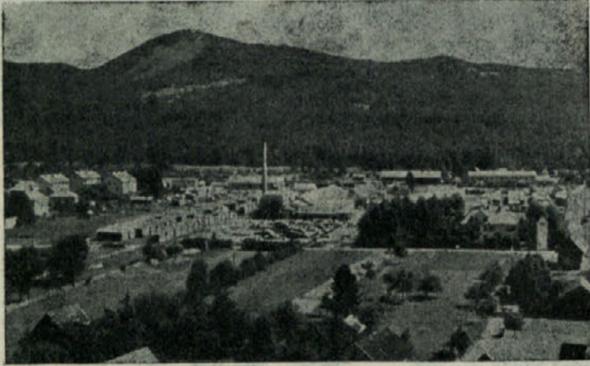
Korak sem najprej usmeril proti hidravličnem stroju, ki mu je stregel Ferdinand Bambič.

potem je potreben še furnir, ki ga kombinirajo z deli iz jelovega lesa. Od tu gre v dokončno obdelavo — in vrata so gotova. Seveda je postopek malo daljši kakor tukaj izgleda.

»Naši izdelki imajo kupce v raznih krajih naše države,« je pripovedoval tovariš Kovačič. »Naša proizvodnja je še zelo mlada, saj bo sedaj komaj pol leta, kar smo

je od najnižje do najvišje urne tarife postavke pa znaša 58 din.
Po obisku v obratu vezanih vrat sem se za kratek čas ustavil v pisarni LIP. S tovarišem inženirjem Maroltom in nekaterimi drugimi odgovornimi ljudmi sem izmenjal nekatere misli o obratu. Strinjamo se s tovarišem ing. Maroltom, da bi bila na LIP zelo potreben izobraževalni center, kjer bi delavci tako v obratu vezanih vrat in ostalih obratih podjetja dobili strokovno in splošno znanje, ki bi jim pri delu veliko koristilo. Nekaj so v tej smeri že naredili.

Iz vsega kar sem videl in slišal sem si ustvaril sodbno, da ima obrat vezanih vrat lepo bodočnost. Z razvojem obrata, povečano storilnostjo dela in izkušnjami, ki si jih bodo pridobili pri delu bo tudi kos kruha večji.
K. Oražem

Obrat LIP v Ribnici

»Dober dan, kako gre?«
»Se kar, delati je treba,« je dodal.

Pogovorila sva se o tem in onem. Povedal je, da zasluži 68 dinarjev na uro. Zaenkrat jim obračunavajo plačo po urni postavki. Obratovodja Tone Kovačič mi je kasneje pojasnil, da bodo tudi v tem obratu uvedli nagrajevanje po učinku.

Na drugem koncu sem se srečal z mojstrom Antonom Bojcem. Njegova urna postavka je 85 din. Njegovo delovno mesto — povsod kjer je potrebna roka strokovnjaka. Bogate izkušnje iz svojega dela posreduje mlajšim ljudem. »Vrata so solidno izdelana,« mi je pripovedoval. »Trudimo se, da bi bili potrošniki zadovoljni z nami.«

Za trenutek sem ujel Franceta Tanko, ki je predsednik delavskega sveta LIP Ribnica. Zaposlen je v furnirskem oddelku. Ima nadzor nad 12 delavci, ki delajo tu. Mutilo se mu je na delo zato sva bila kratka:

začeli z delom. Julija letos smo začeli s petimi ljudmi, z oktobrom pa že z redno proizvodnjo. Med tem časom smo postopoma zaposlevali ljudi in jih uvajali v delovni proces. Število delavne sile v našem obratu bomo še povečali — od sedanjih 55 na 80 ljudi.«

Zanimajo me je kakšne stroje imajo.
»Imamo hidravlični stroj za obrezovanje furnirja, stroj za spajanje furnirja, skobelni stroj, več krožnih žag, cilindrično brusilko, hidravlično prešo in druge stroje. Potrebujemo pa še nekatere.«

Delovni prostori imajo dovolj svetlobe, ki prihaja skozi velika okna. Pred kratkim so uredili čištilne naprave, tako da je sedaj tudi s te plati poskrbljeno za delavčevu zdravje.

»Stroji so zavarovani vendar je bile kljub temu doslej štiri delovne nezgode, od tega ena hujša,« je pripovedoval tov. Kozina, ki opravlja odgovorno mesto v obratu.

Več tehnične opreme v gostinstvu

Na seji gostinske zbornice v Ljubljani so razpravljali o izobraževanju gostinskih delavcev. Predvsem poslovodje gostinskih obratov tako družbenega, kot zasebnega sektorja morajo biti seznanjeni s celotnim poslovanjem v gostinstvu.

Rezultate velikega zanimanja gostincev na tem tečaju je ugodno ocenila tudi strokovna komisija. Verjetno bo že prihodnje leto ustanovljena v Ljubljani poslovodska šola.

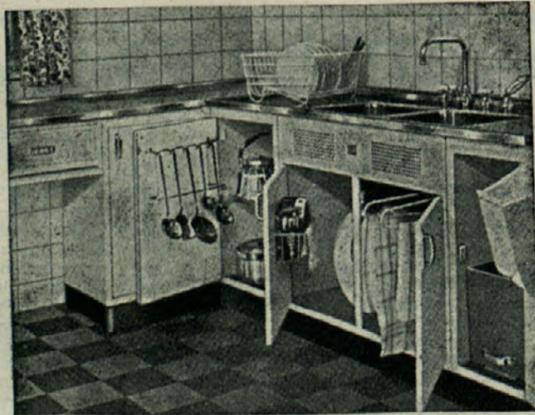
Namen prvega tečaja je bil seznaniti vodilni gostinski kader z

hvalil za številno udeležbo, prav tako tudi občinskim organom za pomoč.

Na zaključnem izpitu so nekateri pokazali več znanja kot ga je potrebno za opravljanje strelbe in vodenje lokala.

Najboljši uspeh so dosegli Lap Mito, Mikolič Janko in Frantar Cene iz družbenega, ter Cetinski Tone, Rački Lojze in Lovšini Rudi iz zasebnega sektorja.

Poslovodjem želimo, da se že za Novo leto posebno izkažejo in praktično uporabijo pridobljeno znanje.
S. A.

Sodobna oprema v kuhinji

Izbrali so Kočevje (hotel Pugled) kot najprimernejši kraj za izvedbo prvega gostinskega tečaja. Pri organizaciji so Okrajni gostinski zbornici pomagali tudi organi občin Kočevje in Ribnica. Tečaj je bil zaključen prejšnjo soboto.

Pouku je vestno sledilo 20 poslovodij družbenega in 23 poslovodij zasebnega sektorja. Kako tudi ne bi, saj so bili predavatelji priznani gostinski in kuharski strokovnjaki ter predavatelj gostinske šole iz Ljubljane. Celo znani televizijski kuhar tov. Ivančič jim je postregel z nauki iz kuharske umetnosti.

novimi nalogami v gostinstvu. Poudarjena je bila važnost družbene prehrane. Nepravilna prehrana — predvsem v gostinstvu, še vedno povzroča nešteto prebavnih motenj, ali celo obolenj. Tudi gostinski obrati morajo tehnično napredovati. Popolnoma je razumljivo, da brez hladilnika danes gostinski obrat ne more več uspešno poslovati. Goste je potrebno solidno in hitro postreči.

Na tečaju so predlagali, da bi gostinci Kočevja in Ribnice spomladaj priredili večjo kuharsko razstavo. Takšnih tečajev si želijo vsako leto. Ob zaključku tečaja se je predsednik komisije za

Clani Ljudske mladine Slovenije kočevske občine bodo imeli v soboto 24. decembra letno konferenco. Za ta pomembni dogodek kočevske mladine, ki je lahko ponosna na dosežene uspehe v tem letu, bomo nazivali nekaj misli o vlogi organizacije LMS.

Delovanje Ljudske mladine in s tem naloge, ki jim jih nalaga novi čas so vsestranske. Naloga LMS ni samo ta, da bo le zgolj seznanjala mladino z družbenimi plani. Omoči naj mladincem, da bodo lahko aktivno sodelovali v razpravi, povedali svoja mnenja itd. Obravnavanje družbenega načrta naj odpira mladim ljudem perspektive reševanja njihovih problemov: strokovno izobraževanje, delovne pogoje in druga aktualna vprašanja mladega človeka.

Nič manj pomembna ni vloga mladine v organih delavskega upravljanja. Stremeti moramo, da

Lončena roba - koliko časa še?

Ribnica je središče Ribniške doline, ki leži med Veliko in Malo gorjo. V tej dolini žive Ribničani, ki so znani po šegavosti in »Ribničanu Urbanu«.

Nekaj kilometrov od Ribnice ležiata prijazni vasi Dolenja vas

Medtem, ko se je v Ribnici in severno od nje razvilo predvsem izdelovanje suhe robe, se je v vseh južno od Ribnice uveljavila lončarska obrt. Lončarstvo tudi že izumira, saj se z njim ukvarjajo samo še nekateri. Na sliki je lončarski kolovrat z loncem

in Prigorica. Nedaleč od tu pa Rakitnica in Blate. V teh vaseh se je do današnjih dni ohranila lončarska obrt.

Z lončarstvom so se bavili že dedje in pradedje. Lončarsko posodo delajo iz gline, ki jo kopljejo v Kočevju in drugod. Delo pa poteka takole:

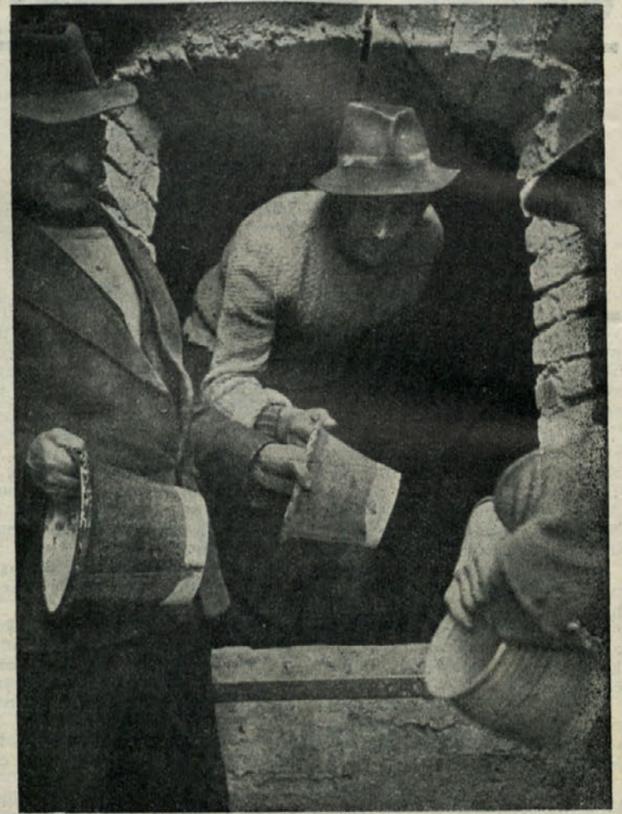
Lončar glino najprej očisti, potem jo stlači, da postane mastna. Ko je glina stlačena, jo namoči v vodi, da se lahko gnete. Glino na tleh stoptajo, da se naredi stlačen kolobar. Postavijo ga pokonci in razrežejo s srpi ter očistijo smeti. Nato glino še enkrat namočijo, da postane dobra za obdelavo na kolovratu. Kolovrat je okrogla ploškev obešena na leseni osi. Na sredo kolovrata postavi lončar kos

gline, ki jo oblikuje v lonec, sklede ali kako drugo posodo.

Ko je izdelek gotov, ga odreže z žico in položi na leseno police. Posodam, ko so že malo osušene, napravi še razne okraske. Tako je posoda pripravljena za »ožago«.

»Ožaga« je lončarska peč, zgrajena v leseni baraki. Ima tri odprtine. Pri prvi odprtini postavijo posodo v peč, pri stranskih dveh pa kurijo. To delo traja ves dan in še pozno v noč, da je posoda dobro ožgana. Ko jo vzamejo iz peči, jo položijo in dajo še enkrat v »ožago«.

Lončarstvo v Dolenji vasi izumira. Sinovi lončarjev se nočejo oprijeti obrti svojih očetov. Skoda, če bo ta lepa domača obrt izumrla.
H. M.

Le trije smo še ostali...?

Poravnalni sveti

Pred kratkim je bilo v Ribnici posvetovanje predsednikov in tajnikov Poravnalnih svetov; te imajo v Ribnici, Sodražici in Dolenji vasi. Razpravljali so o dosedanjem delu in o problemih, s katerimi se srečujejo pri delu. Največji problem je v tem, ker so Poravnalni sveti preveč obremenjeni z delom. Posebno še ribniški Poravnalni svet. Poravnalni sveti zasedajo skoro vsako nedeljo, to pa predstavlja za člane sveta precejšnje obremenitev. Sprožili so tudi vprašanje honoriranja članov Poravnalnih svetov ter o razširitvi oz. ustanovitvi še nekaj svetov. Predlagali so, da se v bodoče v

proračunu ali pa s prispevkom strank zagotovijo denarna sredstva za delo Poravnalnih svetov.

Pa še nekaj besed o uspehih Poravnalnih svetov. V Ribnici so obravnavali 114 primerov, od tega je bilo samo 25 nepravilnih, v Sodražici so imeli 53 zadev, od katerih se je samo 5 zaključilo z nepravilno, v Dolenji vasi pa so imeli 48 primerov, od katerih se v 15 primerih stranke niso poravnale. Vse to nam pove, da imajo Poravnalni sveti vedno pomembnejšo vlogo. Največkrat obravnavajo osebne spore zaradi žalitev in obrekovanj, spore zaradi meja itd.

Stanovanjska skupnost

Stanovanjska skupnost v Ribnici uspešno deluje. V sklopu Stanovanjske skupnosti je šivalnica in krpalnica, z 2. januarjem prihodnjega leta pa bosta prišli pod Stanovanjsko skupnost obrat druž-

bene prehrane in otroška varstvena ustanova (otroški vrtec). Odpreti pa nameravajo še nekaj dejavnosti. Prav v tem času ljudje razpravljajo kakšni uslužnostni servisi naj bi bili še ustanovljeni. Bilo je več predlogov, tako za kemično čistilnico, za popravilo gospodinjstvih električnih aparatov, servis za popravilo nogavic itd. Zaenkrat vseh predlogov ne bo mogoče uresničiti. Ustanovljeni bodo le taki servisi, ki so najbolj potrebni, to pa zaradi tega, ker primanjkuje prostorov, pa tudi finančnih sredstev ni dovolj na razpolago.

Stanovanjska skupnost Ribnica se je zavzela, da bo pomagala tudi pri ustanovitvi Stanovanjske skupnosti v Sodražici.

Časopis za trgovce

Že decembra bo izšla prva številka časopisa za trgovce. Izhajal bo vsak mesec. Izdajale ga bodo trgovske zbornice okraja Ljubljana, Novo mesto, Kranj in Celje.
S. A.

MLADINA

mlade člane delavskih svetov in upravnih odborov pravilno uvajamo v mehanizem upravljanja. Le tako bodo postali dobri upravljalci in gospodarji.

Idejno-vzgojno delo z mladino je nemara najpomembnejše. Kakršno mladino bomo vzgojili tako bomo tudi imeli. Zato moramo nuditi mladinski organizaciji vso pomoč, svetovati in učiti. Vodstva mladinske organizacije pa naj na drugi strani tesno sodelujejo s političnimi organizacijami, še posebej pa s SZDL, ZK, sindikati. Naloge idejno-vzgojnega dela so obsežne, zato zahtevajo skupno delo organizacij in društev. Ne smemo pozabiti tudi na veliko vlogo, ki jo ima pri izobraževanju Delavska univerza.

Naša mladina je pokazala veliko pripravljenost tako v zveznih in lokalnih akcijah, da prispeva svoj delež pri izgradnji novih ob-

Prostori osnovni problem

V Ribnici je bil 16. decembra plenum Občinskega odbora socialistične zveze delovnih ljudi. Na dnevnem redu je bila analiza letnih konferenc krajevnih organizacij SZDL, predlog predračuna Obč. odbora SZDL za leto 1961, potrditev in imenovanje komisij pri Obč. odboru SZDL in drugo. V analizi so bili prikazane konkretne stvari o dobrih in slabih platch krajevnih konferenc.

Predsednik občinskega odbora SZDL Franc Debeljak je med drugim dejal, da so konference v krajih, kjer so imeli delovne odbore lepo uspeli. To se je pokazalo z udeležbo članov in razpravi. Če je treba pozdraviti pozitivno razpravo na konferencah o problemih kmetijstva pa smo na drugi strani videli, da so premalo razpravljali o idejno-političnih vprašanjih in problemih komunke kot celote. Ponekod še vedno prevladuje lokalpatriotizem, to je, da se v nekaterih vaseh zanimajo samo za svoje lokalne potrebe, ne vidijo oz. nočejo videti problemov, ki so enako pomembni za vse občane v komunji. Prav zato pa konference ne sme biti zbor volivcev, kot se je to v nekaterih vaseh dogajalo.

Kljub nekaterim pomanjkljivostim pa so konference v glavnem lepo uspeli. Izjema sta samo organizaciji v Rakitnici in Zimaričah. V teh dveh vaseh so bile konference tako slabo obiskane, da niso mogle biti sklepne. V Rakitnici je bila sklicana konferenca celo trikrat. V omenjenih vaseh bo treba pomaati naprednim silam, da zastavijo politično življenje na nove temelje, kjer je tako lahko pričakujemo uspehe pri delu.

V Ribnici so na konferenci obširno razpravljali o delavskem samoupravljanju in vlogi stanovanjske skupnosti. Na prvi seji novozvoljenega krajevnega odbora so izvolili kot prvi v občini štiri sekcije. Vprašanje ustanovitve sekcij pri odborih SZDL naj bi postavili na dnevni red tudi ostali krajevni odbori SZDL. Prav tako tudi sprejem novih članov, kar so na konferencah ponekod pozabili.

Skoraj v vseh krajih otežkoča politično delo pomanjkanje prostorov. To vprašanje ne bo mogoče rešiti v kratkem času, vendar je treba začeti z iskanjem najboljših rešitev v mejah možnosti. Drugo leto bo v te namene določeno tudi nekaj denarnih sredstev.

Predsednik Debeljak je po končani analizi in razpravi predložil članom odbora predlog proračuna Obč. odbora SZDL za leto 1961. Predlog je bil samo okviren in bodo o njem še razpravljali.

Odborniki so bili tudi seznanjeni s predvidenimi prireditvami in proslavami v počastitev 20. letnice vstaje jugoslovanskih narodov. Pogovorili so se o prireditvah in obdaritvah otrok v času Novoletne jelke, delu poravnalnih svetov, stanovanjski skupnosti Ribnica in drugem. Sklenili so, da se začne z izdajanjem periodičnega lista, ki bo informiral državljane o raznih aktualnih problemih občine. Sklenjeno je bilo tudi, da bo 15. januarja občinska konferenca SZDL.

Nazivali smo le nekaj misli o katerih bodo mladinci in mladinke obširno spregovorili na svoji konferenci. Mladini in njihovi organizaciji želimo veliko uspehov pri njihovem delu.

Dedek Mraz prihaja

SREDA — 28. DECEMBRA

Ob 9. in 15. uri — Prireditev v »Seškovem domu« za mladino Seškove šole.

Ob 16. uri — PRIČETEK SPREVEDA DEDKA MRAZA po ULICAH MESTA IN ŠALKE VASIL.

Od 15. do 19. ure — Predstave otroških filmov in risank v mali dvorani »Seškovega doma«.

CETRTEK — 29. DECEMBRA

Ob 9. uri — Prireditev v »Seškovem domu« za mladino šole »Mirko Bračič«.

Ob 9. uri — Prireditev v otroškem vrtcu »Cebelica« in »Mlada rast« na Rudniku.

Ob 11. uri — Prireditev v otroškem vrtcu »Kekec« mesto.

Ob 15. uri — Prireditev v »Seškovem domu« za mladino Bračičeve šole.

Ob 16. uri — SPREVED DEDKA MRAZA.

Od 15. do 19. ure — Predstave otroških filmov v mali dvorani »Seškovega doma«.

PETEK — 30. DECEMBRA

Ob 8. uri — Prireditev v Seškovi in Bračičevi šoli.

Ob 9. uri — Prireditev za otroke otroških vrtcev in predšolske mladine v »Seškovem domu«.

Ob 10.30 uri — Prireditev v Seškovi in Bračičevi šoli.

Ob 16. uri — SPREVED DEDKA MRAZA.

V času prireditev v »Seškovem domu« bo pred domom bogato založen otroški sejem.

Vabimo otroke, da se udeležijo teh prireditev točno po tem razporedu. — Vstop k prireditvam v »Seškovem domu« je brez vstopnine.

SOBOTA — 31. DECEMBRA

Ob 20. uri tradicionalni SILVESTROV VEČER v »Seškovem domu«, ki ga priredi kulturno umet. skupina »Matej Bor«.

Zmajeva jama pod stenami

V Veliki gori nad Dolenjo vasjo se beli 50 in več metrov visoka stena. Zemljepisno ime je Bela stena, nadmorska višina pa 1119 metrov. Pripovedka govori, da so tu okameneli ribniški svatje. Vendar ima stena tudi drugo zanimivost. Ob vznožju je odprtina, ki jo imenujejo domačini Zmajeva jama.

Da se sedaj prikaže zmaj...?

Tu je prebival pred mnogimi leti strašen zmaj. Po sončnem zahodu se je prebudil in zavihral nad dolenjevaškimi poljem. Iz strašnega gobca mu je švigal plamen, z repom pa je delal strašen vihar. Gorje mu, kdor je ostal na polju, ko je sonce zašlo. Zginil je v »rupo« na sredi polja, tam, kjer ponikne potok Ribnica. Vaščani so pri Zmajevi jami postavili tri križe. Eden je še danes dobro ohranjen. Pravijo, da

je iz tisovega lesa in stari več sto let.

Tako pravi ena izmed pripovedi, ki jih je med ljudmi še veliko. Jamo si večkrat izbere medved za svoj brolg. Vse pa kaže, da se lovec Gorše iz Rakitnice, ki si je izbral kamen pred jamo za prijeten počitek ne boji ne zmaya ne medveda. Kdo ve, če se ni

ustrašil našega fotoreporterja ing. Campe, ki ga je presenetil pri odhodu.

Prijateljski dvoboj

V četrtek 8. decembra je bil na šoli Jožeta Šeška odigran šahovski prijateljski dvoboj. Pomerili sta se osemletni šoli v Kočevju. Na 8 deskah se je srečalo 16 mladitih šahistov. Dvoboj se je končal z neodločenim rezultatom 4:4.

Po nekaj dneh sta se zopet srečali isti šoli. Tokrat je zmagala šola Mirka Bračiča proti šoli Jožeta Šeška z rezultatom 4 in pol: 3 in pol.

B. S.

Društvo Žena in dom

Preteklo sredo, 14. decembra je bil v Ribnici občni zbor društva Žena in dom. Društvo je bilo zelo aktivno in zasluži tako vodstvo in članstvo vso pohvalo. V obširni razpravi so žene obravnavale razna vprašanja. V novih pogojih dela (imajo Delavsko univerzo, Stanovanjsko skupnost) društvo Žena in dom ni več potrebno, zato so na občnem zboru sprejeli sklep, da se razpusti.

Delavska univerza Kočevje

Delavska univerza Kočevje obvešča prebivalce podeželja, da pričenja s 27. decembrom z rednimi 14-dnevnimi poljudno-znanstvenimi predavanji, in sicer:

v torek 27. dec. ob 17. uri: v BANJA LOKI — Ciril Ahlin: Zaščita državljana in pravni predpisi; ob 17.30 uri v FARI — Ivan Siraj: Vzgoja otrok; ob 18. uri v OSILNICI — prof. Janko Kovačič: Otroci, knjiga in film.

V sredo 28. dec. ob 17. uri v LIVOLDU — Ciril Ahlin: Zaščita državljana in pravni predpisi; ob 17. uri v MOZLJU — Ivan Siraj: Vzgoja otrok; ob 18. uri v PREDGRADU — prof. Janko Kovačič: Otroci, knjiga in film.

V četrtek 29. dec. ob 17.30 uri v STARI CERKVI — Ciril Ahlin: Zaščita državljana in pravni predpisi; ob 18. uri v STAREM LOGU — Ivan Siraj: Vzgoja otrok; ob 19. uri v STRUGAH — prof. Janko Kovačič: Otroci, knjiga in film.

Zanimivosti

● PRVA NAGRADA

Na tekmovanju za najboljši magnetofonski posnetek v Chicagu je dobil prvo nagrado vajence, ki je posnel na magnetofonski trak vse, kar je rekel njegov mojster čevljar, ko je bos stopil na žebelj.

● SAHARSKI PREGOV

Geološke odprave, ki raziskujejo Saharo, so naletele na debele plasti črnega premoga, ki ga je po približnih cenah 20 milijard ton. Tik pod peščeno površino so odkrili tudi sledove tropskega rastlinstva. Zato menijo, da so rasli v Sahari še v ne tako davni preteklosti veliki gozdovi.

◆ ZAKLADI URALA

Bržkone na svetu ni gorstva, ki bi skrivalo v sebi toliko rudnega bogastva, kakor ga skriva v svojih nedrih Ural. Dolej se tam odkrili vse znane elemente Mendelejevega sistema, razen tega pa še bogate zaloge premoga, nafte, azbesta itd. Na Uralu so našli več kot 12.000 mest, kjer bi kazalo odpreti rudnike. Zaradi tega ni nič čudnega, če je Ural hrbenica in osnova sovjetske industrije.

● PREVOZIL 80.000 POTNIKOV

Najstarejši kočijaž v Skopju, 82-letni Spiro Kitanov, opravlja svoj poklic že od leta 1912. Takrat sta bila pred njegovo kočijo vprežena še dva para volov. Stari kočijaž pripoveduje, da je peljal med prvo svetovno vojno skupni francoskih novinarjev na solunsko fronto. Izračunal je, da je doslej prevozil kakih 300.000 km in približno 80.000 potnikov.

◆ NA MESECU SO DIAMANTI

Na Mesecu so našli znanstveniki okrog 40.000 kraterjev, ameriški znanstvenik kitajskega rodu dr. Cao pa meni, da so ti kraterji prava zakladnica diamantov. Dr. Cao ni potegnil te izjave iz rokava. Dolgo let je namreč proučeval kraterje v Arizoni, kjer se pred nedavnim odkrili diamante. Dr. Cao je namreč misljenja, da so ti diamanti nastali kot posledica silovitega udara meteora in visoke temperature, ki se je zaradi tega razvila. Znanstvenik zato sodi, da bi bilo povsem verjetno, ko bi na podoben način nastali diamanti tudi na Mesecu. Raketa na vožnja na Mesec bi potemtakem ne bila povsem zastojna.

◆ ČEZ 50 LET — NIČ VEČ ZIME

Iz leta v leto so bile zime vse manj podobne zimam. Sovjetski znanstvenik Vladimir Čerenkov pa trdi, da bi bilo moč na umeten način odpraviti še to, kar je zdaj zimi podobno. Ker je edine sonce zmoglo spremeniti klimatske pogoje na Zemlji, bi bilo treba njegovo moč pojačati. To bi dosegli z majhnimi svetilkačimi delci, ki bi jih poslali z raketami do višine 1500 km. Okrog Zemlje bi napravili s temi delci podoben prstan, kakršnega ima Saturn. Delci bi imeli vlogo ogledala in bi sončno svetlobo tako ojačali, da bi bila 600-krat močnejša od tiste, ki je potrebna za branje.

◆ ZMRZNJENA A-BOMBA

»Atomske bombe so bolj nevarne pofteti kakor pozimi,« je zaključek znanstvene razprave, ki jo je napisala sovjetska znanstvenica Ugodskaja. Z eksperimenti je namreč dokazala, da umori ista doza radioaktivnosti pri temperaturi od 25 do 30 stopinj Celzija 95 odstotkov laboratorijskih miši, medtem ko jih je pri temperaturi od 0 do 5 stopinj Celzija poginile le 5 odstotkov.

od tu in tam

Gibanje prebivalstva

KOČEVJE

Poročila sta se Petek Vinko, kurjač iz Klinje vasi, star 19 let in Podkoritnik Marija, delavka iz Kočevja, Ljubljanska c. 12, stara 22 let.

Rodile so: Ritlop Frida, delavka iz Livolda 40 — dečka Jožeta, Galeb Marija, učiteljica iz Livolda 7 — deklico Joneto (rodila je v Krki pri Ivančni gorici), Gyrek Ana, delavka iz Cvišlarjev 3 — dečka Stefana in Tomšič Marija, delavka iz Mahovnika 17 — deklico Lidijo.

Umrila sta: Poberin Veronika, roj. Kumer, družinska upokojenka iz Verda 63 (začasno je žvela na Rudniku 12), stara 61 let, v Ljubljani pa je umrla Južnič Francka, roj. Obranovič, gospodinja iz Kočevja, Trg svobode 34, stara 42 let.

LOŠKI POTOK

Rodile so: Lavrič Amalija, gospodinja iz Retij 56 — deklico Majdo, Bambič Ljudmila, gospodinja iz Travnika 48 — deklico Ivanke in Pajnič Marija, gospodinja iz Hriba 23 — deklico Mojco.

Umrli sta: Bartol Marija, prežitkarica iz Hriba 78, stara 79 let in Levstik Marija, gospodinja iz Travnika 11, stara 58 let.

RIBNICA

Rodile so: Govže Marija, gospodinja iz Sušja 34 — dečka Marka, Klun Marija, gospodinja iz Brež 25 — deklico Marijo in Lesar Marija, gospodinja iz Gorice vasi 45 — dečka Stanislava.

KOSTEL

Rodila je Stajdohar Neža, gospodinja iz Podsten pri Kostelu 4 — deklico Marijo.

Umrli sta: Žagar Katarina roj. Marinč, gospodinja iz Podna 3, stara 74 let.

KIN-O

JADRAN, Kočevje: od 23. do 25. decembra ameriški barvni cine-

Izdaja in tiska CZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik JANEZ MERHAR. — Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14-a, telefon uredništva in uprave 3-89. Naročnina je 500 din, polletna 250 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 1000 din oziroma 3 ameriške dolarje. Tekoči račun 600-713/1-265 pri Komunalni banki v Ljubljani, podružnica za Kočevje

mascopski film »Helena Trojan-ska«, 26. decembra amer. film »Dvigalo za morišče«, od 27. do 29. decembra amer. film »Ljub-bezen popoldne«, 30. in 31. dec. ameriški barvni cinemascopski film »Zlomljena zvezda«.

SVOBODA, Rudnik: 24. in 25. dec. ameriški barvni film »Madjari Manigstar«.

RIBNICA: 24. in 25. decembra francoski barvni cinemascopski film »Vrnem se v Kandar«, 1. in 2. januarja sovjetski barvni film »Rdeče listje«.

DOBREPOLJE: 24. in 25. decembra jugoslovansko-italij. barvni cinemascopski film »Nevihta«.

LOŠKI POTOK: 25. decembra češki barvni film »Nocoj nastopamo«.

VELIKE LAŠČE: 24. in 25. dec. sovjetski film »Aleksa Dundič«.

SODRAŽICA: 24. in 25. decembra jugoslovanski film »Kota 905«, 31. decembra in 1. jan. amer. cinemascopski film »Dobro jutro, gospodična Dow«.

KOČEVSKA REKA: 24. in 25. decembra ameriški barvni film »Divja leta«, 28. decembra ital. film »Dekleta z 04«.

PREDGRAD: 24. in 25. decembra francoski film »Čarovnice iz Salema«, 31. decembra in 1. jan. češki barvni film »Pokorno javljam«, II. del.

OSILNICA: 24. decembra italijanski film »Žena dneva«.

BROD NA KOLPI: 24. in 25. dec. italijanski film »Običajno neznan lopovi«.

ČESTITKA

Dobri in skrbni mami Tereziji Križman želijo še veliko zdravih let ter srečno novo leto, hvaležni otroci Zinka, Nace, Vojko, Francc, Stane, Ciril, snahe in vnuki.

Vojaku Bizjaku Antonu iz V. p. 2760/2 Kraljevo, LR Srbija, želijo srečno novo leto vsi njegovi in družina Bratoževa.

Dragemu stricu Antonu Koširju in njegovi ženi Mariji iz Clevelanda želijo za god vse najboljše, ostale pa lepo pozdravljajo Marija Košir in Pintarjevi iz Travnika 38, Loški potok.

Feliks Papežu in Tonetu Obrstarju, ki služita vojaški rok, želijo veliko sreče v letu 1961 družina Papež in Obrstar.

OBVESTILO

Strelnska družina Kočevje-mesto obvešča svoje člane in ostale ljubitelje strelskega športa, da bo redni letni občni zbor dne 30. dec.

1960 ob 16. uri v sejni dvorani OBLO Kočevje. K udeležbi vabimo vse predstavnike množičnih organizacij, društev in podjetij. Strelnska družina Kočevje-mesto

OBVESTILO GOSPODINJAM

Stanovanjska skupnost Kočevje-mesto je organizirala Servis za pomoč gospodinjstvom. Dejavnost tega servisa bo čiščenje, pranje in ostala gospodinjinska dela.

Gospodinjke, ki potrebujejo te usluge, naj to prijavijo tajništvu Stanovanjske skupnosti, soba številka 56, III. nadstropje — stavba OBLO oziroma sporočijo na telefon 259. Sporočilo naj vsebuje podatke, kakšna dela bodo naši uslužbenec opravljali in v katerem času ter koliko ur na dan. Podatke potrebujemo zaradi razporeditve dela in delovnega časa zaposlenih v tem servisu.

IZJAVA

Izjavljam, da ne vem nič slabega o Oberstar Ani iz Prigorice številka 6.

Ložar Julijana, Prigorica št. 7

PREKLICI

Preključim vse žaljive besede, ki sem jih izrekla Mariji Curak in Ivanki Valenčič iz Kočevja, Rožna 33.

Koželj Vera, Kočevje, Rožna 33

◆

Preključim govornice, ki sem jih 9. novembra govoril v gostilni »Pod lipo« v Stari cerkvi o Levstiku Stanku, upravitelju GU Stara cerkev, ker so bile neresnične. Lončarevič Dušan, Srednje Ložine 9.

Preključim žaljivke, ki sem jih izrekal proti Ivanu Gradiču iz Sodražice in se zahvaljujem, ker je odstopil od tožbe.

Ogrinc Jože, Žimarice št. 55.

◆

Podpisani Janez Rozman, Trg svobode št. 11, Kočevje, obžalujem besede, izrečene Primšar Karlu iz Kočevja, Ljubljanska 11, kot neresnične in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Janez Rozman

SILVESTROVANJE V SODRAŽICI

Turistično olepševalno društvo Sodražica priredi na Silvestrovo, 31. decembra v domu Partizana v Sodražici silvestrovanje z zanimivim programom. Na silvestrovanje vabimo vse, ki želijo pričakati Novo leto v prijetnem razpoloženju.

TOD Sodražica

KOMISIJA ZA RAZPIS MEST DIREKTORJEV IN UPRAVNIKOV GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ PRI OBLO RIBNICA

razpisuje mesto direktorja

TRGOVSKEGA PODJETJA »JELKA« V RIBNICI

Pogoji: 1. Višja strokovna trgovska izobrazba komercialista s 5-letno prakso na vodilnem mestu v trgovini. 2. Visokokvalificiran delavec v trgovini s 15-letno prakso na vodilnem mestu v trgovini.

Kolkovane prošnje z življenjepisom, dokazilom o strokovni izobrazbi ter opisom dosedanjih zaposlitev pošljite Občinskemu ljudskemu odboru Ribnica na Dolenjskem, najkasneje do 1. I. 1961.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri trgovskem podjetju »JELKA« Ribnica razpisuje naslednja delovna mesta:

1. KOMERCIALISTA — Pogoji: 1. višja strokovna izobrazba komercialista in 5-letna praksa na tem delovnem mestu.

2. Višja strokovna izobrazba v trgovini in najmanj 10-letna praksa na tem delovnem mestu.

2. RAČUNOVODJE — Pogoji: 1. Višja ekonomska izobrazba s 5-letno prakso v računovodskih poslih. 2. Srednjo ekonomsko izobrazbo in 15-letno prakso v računovodskih poslih.

Kolkovane prošnje z življenjepisom, dokazilom o strokovni izobrazbi ter opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na naslov Trgovsko podjetje »JELKA« Ribnica do 1. januarja 1961.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega očeta in moža

IVANA OMERZA iz Dolge vasi

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami in darovali vence ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Ob tej priliki izrekamo še posebno zahvalo Občinskemu odboru ZB Kočevje, vsem organizacijam iz Dolge vasi in sosedom, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Zahvala naj velja tudi pevske mu zboru iz Kočevja, rudniški godbi in govornikom, ki so se v ganljivih besedah poslovlili od njega.

Zalujoča družina Omerza

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage žene in mame

JUŽNIČ FRANCKE iz Kočevja

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje, darovali vence in jo spremili v tako lepem številu na zadnji poti.

Ob tej priliki se najlepše zahvaljujemo zdravnikom Onkološke bolnice v Ljubljani, primariju dr. Zetniku, dr. Jamarjevi ter strežnemu osebuju. Nadalje dr. Cilenšku, dr. Maroltu, dr. Prevcu, dr. Oražmu iz Ribnice in dr. Klunu za zdravniško pomoč, ki so jo nudili pokojnici.

Najlepša zahvala kolektivu »Ključavničarstvo«, pevcem, rudniški godbi ter njenim najožjim prijateljicam.

Zalujoči: mož Mirko, hčerka Marta, sin Mirko in ostalo sorodstvo.

Volkovi spet v naših gozdovih

Vesti o volkovih, ki so se začele v novembru širiti pri nas so potrjene. Volčja nadloga je spet vdrila v gozdove severno od Kolpe. Sprva so mislili, da gre le za par

»Stanti« oživijo navadno zvečer

Vesti iz Loškega potoka

Pred kratkim je bil v Loškem potoku ustanovljen občni zbor Turistično olepševalnega društva. Zboru je prisostvovalo 120 ljudi, kot gost pa se je zboru udeležil tudi predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Vatovec.

Pogovorili so se o dosedanem delu na področju turistične dejavnosti in sprejeli načrt dela za bodoče. Ta je precej obširen. V prihodnjem letu nameravajo v surovem stanju zgraditi turistični dom. Po daljši razpravi so se zedinili, da bodo gradili dom pri Beli vodi. Dom bodo zgradili s prostovoljnimi delom in z izkupičkom za les, ki ga nameravajo zbrati pri kmetih v Loškem potoku. Za Belo vodo so se odločili zato, ker je od tu zveza z domom na Travnici gori, v bližini pa tudi lovska kočja v Repešah. Od tu je lep razgled po okolici in prostranih gozdovih.

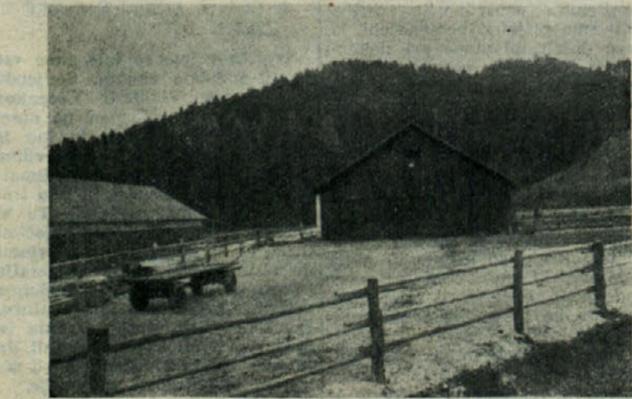
Razpravljali so tudi o drugih zadevah. Sedaj, ko imajo TOD bodo povečali turistično dejavnost, da bo te kraje obiskalo čim več turistov. Pri privatnih stanovalcih je na razpolago 27 prenočišč za turiste. V okviru Turističnega olepševalnega društva imajo jamarsko in smučarsko sekcijo.

Kulturno umetniško društvo

Zadružni kmetijski obrati

K povečanju kmetijske proizvodnje doprinesejo iz leta v leto večji deleži naše kmetijske zadruge. Resneje so začeli razmišljati tudi o lastni proizvodnji na lastnih obratih. Kako je s tem pri nas?

Na področju bivšega okraja je ca. 1000 ha obdelovalnih zemljišč, ki so last SLP. Do sedaj so bila le malo, ali nič izkoriščena. Delno so ostala neobdelana, delno pa

Lepi so novi hlevi

so jih občine dajale v najem privatnikom.

Najemni odnosi so bili običajno urejeni le za krajšo dobo, vsakdo je to zemljo le izkoriščal in le malo ali nič gnojil. Temu primerna je bila tudi proizvodnja. Razen tega je tudi mnogo kmetij, ki nimajo več dovolj delovne sile in nudijo zemljo v zakup, prodajo ali last zadrugam.

Kmetijske zadruge torej že imajo osnovo za lastno kmetijsko proizvodnjo. V zadnjem letu so zrasli novi hlevi v Karlovcih, Dobropolju, Sodražici, Fari in Stru-

volkov, ki so se slučajno pripelji k nam. Danes pa vidimo, da je zadeva mnogo bolj resna.

Pretekli mesec so lovci ustrelili 2 volkova. Oba le slučajno in tam kjer jih niso pričakovali.

Prvega je ustrelil Ivan Kozina iz Dolenje vasi na pogonu, ki so ga lovci organizirali takoj, ko so opazili 2 volka pri lovu na drugo divjad.

Drugega je ustrelil dr. Lavrič na Travnici gori pri slučajnem lovskem obhodu. Tehtal je 37 kg.

Danes so nam sporočili iz Loškega potoka, da se v gozdovih Travnice gore in pašnikih proti Blokam klati približno 7 volkov. Tamkajšnji lovci so že napravili pogone nanje. Toda strelji so bili na žalost brezuspešni.

Naprosili smo Lovsko zvezo v Kočevju, da nam o volčji nadlogi v prihodnji številki napiše kaj več.

»Ivan Vrtačnik« v Loškem potoku, bo na silvestrovo, 31. decembra uprizorilo na odru prosvetnega doma na Hribu igro »Gospa ministrica«. Po igri pa bo silvestrovanje.

1. decembra so tudi v podjetju »Smreka« v Loškem potoku uvedli toplo malico za tamkajšnje delavce. Hrana je okusna. Ta novost je bila med člani delovnega kolektiva lepo sprejeta. Sedaj prejema malico že 90 ljudi.

V vrsto tistih podjetij, ki so izpolnila letni plan predčasno je tudi podjetje lesna industr. »Smreka« v Loškem potoku. Letni plan so za nekaj odstotkov celo presegle.

V Loškem potoku so imeli do nedavnega več osnovnih organizacij Socialistične zveze, pred kratkim pa so imeli krajevno konferenco za vse organizacije SZDL v Loškem potoku in ustanovili skupno krajevno organizacijo s sedežem na Hribu. Konferenca se je udeležilo veliko članov, tako da je bila dvorana prosvetnega doma polna. Na konferenci so razpravljali o dosedanem delu in sprejeli nalogo za delo v bodoče. Izvolili so tudi novo vodstvo organizacije.

gah. Seveda pa pot od razpoložljivih površin do lastnega obrata ni tako enostavna. Zemljišča so v večini primerov razmetana in močno oddaljena. Obdelava takšnih površin ni rentabilna. Onemogočena je tudi strojna obdelava.

Kmetijske zadruge so že pristopile k arondaciji zemljišč, v prvi fazi le obdelovalnih površin. Ta postopek je v teku za posestvo Karlovica in kmetijski obrat v

Dobropolju. Tudi druge zadruge so že pristopile k temu. (Sodražica, Banja loka, Fara.)

V Karlovcih sta dograjena oba hleva za skupno 200 glav živine. Poslovna zveza Kočevje je obrat in 100 glav živine odstopila KZ Velike Lašče. Obrat v Karlovcih ima 55 ha vseh površin. Povedati je treba, da je velik del površin zamočvirjen in jih bo potrebno izsušiti.

Prepričani smo, da ima obrat v Karlovcih vse pogoje za uspešen razvoj.

PIREDILI SO RAZSTAVO

Kakor vsako leto, tako smo tudi letos pisali v šoli o pomenu Jugoslovanske ljudske armade. Tri najboljše naloge so bile nagrajene. V nedeljo je bila v dvorani kina Jadran proslava, kjer so nagrajencem podelili nagrade, potem pa smo gledali filme o boju in trpljenju našega ljudstva v narodno-osvobodilni vojni.

V okviru praznovanja dneva JLA nam je ribniški garnizon pridelil razstavo sodobnega orožja. Vojaki so nam razlagali, čemu služi posamezno orožje. Spoznali smo, da ima naša Armada sodobno in moderno orožje. Učenci osn. šole Jože Seško so lepo zahvaljujemo ribniškemu garnizonu za prikazano razstavo ter za razlago o razstavljenem orožju.

Pionirji osn. šole Jože Seško

Pošta iz Trave

12. decembra smo imeli na Travi občni zbor gasilskega društva, kateremu je prisostvoval tudi predstavnik Obč. gasilske zveze Kočevje. Iz poročil funkcionarjev društva smo razbrali, da je bilo društvo delavno.

Med letom je bil na Travi požar, gorel je travnik. Bila je velika nevarnost, da bo začel goriti tudi bližnji gozd. Gasilci so s hitro intervencijo požar lokalizirali in pogasili. Preprečena je bila velika materialna škoda.

Kakor drugod, imamo tudi mi težave. Naša želja je, da bi imeli na Travi gasilni dom z dvorano in orodiščem. Zaradi pomanjka

Obvestilo

Društvo inženirjev in tehnikov Ribnica vabi občinstvo na zanimivo predavanje »Nova pota o razvoju človeka«. Predaval bo univerzitetni profesor ing. Friderik Gerl. Predavanje bo v sredo, dne 28. decembra t. l. ob 18. uri v prostorih TVD Partizan Ribnica.

Novoletna jelka v ribniški občini

Kakor v drugih krajih, se tudi v občini Ribnica pripravljajo na proslavo noveletne jelke. Priprave vodi posebni pripravljalni odbor pri Občinskem odboru SZDL, v katerem so predstavniki množičnih organizacij. Kaj vse pripravljajo malčkom in šolarjem? Poleg igrice za cicibane in prihod dedka Mraza, ki bo obdaril otroke v domu Partizana, bodo deležni dobrot predšolski in šolski otroci v vseh šolah v občini.

Predvideno je, da bo šla skupina šolarjev ali pa več skupin na ogled lutkovnega gledališča in na Gospodarsko razstavišče v Ljubljano.

Po vseh ribniških šolah bodo predvajali filmske predstave (mladinske filme). Tako bo v času noveletne jelke v obilni meri preskrbljeno za cicibane in pionirje.

Tekstilni stroji v Jurjevici

Kdo bi si mislil, da bodo imeli v Jurjevici pri Ribnici tekstilno industrijo? Sedaj, ko je v prostorih zadružnega doma že devet tekstilnih strojev, so začeli verjeti tudi neumni Tomaži. 16. dec. so spravili v poskusno proizvodnjo prvega tekstilnega stroja. Računajo, da bodo vsa pripravljala dela do februarja prihodnjega leta končana, ko bodo predvidoma začeli z redno proizvodnjo.

V Jurjevici in okoliških vaseh je med prebivalci, posebno pa med ženskami, veliko zanimanje za delo v tekstilnem obratu in imajo že sedaj veliko prijavnost. Brez dvoma bo tekstilni obrat prinesel veliko korist tako ljudem, ki bodo tu dobili zaposlitev, komuni in vsej skupnosti.

Zemljemerec pri delu

Zaseda je uspela...

Program izobraževanja rezervnega kadra Jugoslovanske ljudske armade predvideva razen strokovnih predavanj in drugega, tudi prirejanje praktičnih taktičnih nalog (vaje). To upošteva tudi člani organizacije ZROP v kočevski občini, ki so minuli teden v okviru tega izobraževanja in v počastitev Dneva JLA, ki smo ga proslavili 22. decembra izvedli tako vajo.

Enota, ki so jo sestavljali rez. oficirji in podoficirji je dobila nalogo postaviti zasedo in preprečiti prodirajočega sovražnika, ki je prodiral v smeri višinske točke X 955. Na podlagi določil vojne taktike, partizanskih izkušenj in z ogledom samega terena je vodja enote rezervni kapetan L. M. postavil zasedo tako, da je posebna skupina te enote iznenada napadla sovražnika iz sprednje strani tako, da se je moral ustaviti. Enota, ki je predstavljala sovražnika pa ni upoštevala več možnosti in zaradi tega se je postavilo v bran samo v tisti del, od

koder so bili napadeni. Sovražnik bi bil premagan, kajti za njegovim hrbtom je bila posebna skupina, ki ga bi lahko napadla. Zaseda je v celoti uspela. Udeleženci vaje so si pridobili nove izkušnje in pouke.

Jugoslovanska ljudska armada

Ko je v našo deželo prihrumel sovražnik, so kralj in njegovi ministri zbežal in prepustil ljudstvo okupatorju. Ljudstvu je ostala zvesta samo KPJ. Po gozdovih so se začele zbirati čete fantov, mož in deklet in napadale sovražnika. V začetku so imele partizanske čete le malo orožja. Priborili so si ga v boju s sovražnikom. Partizani so bili neustrašeni borci in so nam s krvjo priborili svobodo.

22. decembra 1941 je bila v mestu Rudo ustanovljena I. proletarska brigada. Iz te in drugih brigad, ki so se med NOV formirale, je nastala Jugoslovanska ljudska armada.

Srečni smo, ko imamo tako hrabro armado. V JLA služijo naši fante, ki budno čuvajo domovino in so vsak čas pripravljene prijeti za orožje, da jo branijo. Mi otroci se lahko brez strahu igramo in učimo v naši svobodni domovini, ki so jo nam priborili partizani. Našo armado vodi naš ljubljeni maršal Tito.

Bartol Darinka, uč. 5. r. osemletke Vas-Fara

FOTOLIK, KOČEVJE

proda

OSNOVNA SREDSTVA in DROBNI INVENTAR poslovalnice Ribnica in VISEK OSNOVNIH SREDSTEV in DROBNEGA INVENTARJA poslovalnice Kočevje. Prednost pri nakupu imajo gospodarske organizacije, in sicer od 30. decembra 1960. Po tem roku pa vsi ostali zainteresirani

FOTOLIK, Kočevje

Trgovsko podjetje

»PROMET« Kočevje

obvešča podjetja in prebivalstvo, da v času

Od 29. DECEMBRA DO 5. JANUARJA PRIHODNJEGA

LETA NE BO POSLOVALO ZARADI LETNE INVENTURE.

Delovni kolektiv »PROMETA« ob tej priložnosti

čestita poslovnim strankam in delovnim ljudem k novemu letu in jim želi veliko uspehov pri delu.

PRIJATELJSTVO

Na griču med mestom je živel v majhni hišici mati s hčerko Marto. Dekle je bilo molčeča in pogled njenih nebesko modrih oči, je bil otožen. Imela je temne dolge lase, ki so se ji bleščeče vsipali po ramenih. Bila je prava vijolica, ki je komaj odprla svoj cvet in je s svojim vonjem privabljala čebele in čmrclje. Toda ona se ni veselila življenja.

Marta je nekoč spoznala moža, ki ni izpolnil njenih pričakovanj. Zato je živel sedaj sama, prepričana, da so možki samo v zlo življenju ženske.

Mati ji je venomer prigovarjala: »Marta, zakaj si vedno tako sama? Pogledj tvoj prijateljice, ki so polne življenja. Zakaj si taka Marta? Poišči si prijatelja ob katerem se bo tvoje srce spet ogrelo.« »Prijateljca, je komaj slišno dahnila Marta. »Ni ga na svetu.«

Prišel je. Elegantno oblečen, velike postave, temne polti. Marta ga je opazovala s pritajenim strahom. Prižgal si je cigareto in Marta mu je z ljubkim gibom primaknila pepelnik. Potem ji je začel govoriti o sebi, da bi ga spoznala in ustvarila svojo podobo o njem. Marta je gledala v njegovo roko, njegov glas pa je kot prijetno mamilje pronical v njeno življenje. Plišno mu je pogledala v obraz.

Dolgo sta sedela in se pogovarjala. »Ali naj grem?« jo je nenadoma vprašal. Zopet ga je pogledala, tokrat z vlažnimi očmi. Poljubil jo je na čelo in odšel.

Tisto noč Marta ni mogla spati. Spoznala je ljubezen, toda drugačno kot prej. Ta človek ni umazal ljubezni s poželenjem in lakomnostjo.

Naslednji dan je zopet prišel. Povabil jo je na sprehod. Listje je že rumenelo in rahel veter je pihal preko travnikov. Hodila sta drug ob drugem z roko v roki. Marta ga je šepetajoč vprašala: »Ali si bova vedno dobra in iskrena prijatelja?« »Vedno draga, to bo glavna vez med nama,« ji je dejal in jo poljubil.

Zgodilo se je enega tistih večerov, ko jo je pustila mati samo doma. Tako je ostala sama in ko je prišel on, najdražji, je bila srečna kot vedno. Slišala je, kako jo je poklical: »Marta!« Iztegnila je roke k njemu in se ga krčevito oklenila. Pripravljena je bila, da se razreši poslednja skrivnost med njima... Ko je odšel, je vsa zmedena šepetala njegovo ime.

Listje je že rumenelo in odpadlo. Veje so bile gole in sivi oblaki so se zbirali na nebu. Marta se je zopet sprehajala z njim. »Dobil sem pismo, da moram domov,«

»Novice« 1961

Prejemali jih boste redno kot v letu 1960. Razširjeni novoletni številki, ki bo izšla že v petek bo priložen

stenski koledar

Novoletna številka »Novice« se vam bo predstavila v novi obliki. Tudi nagradna križanka ne bo izostala. Pripravili smo mnogo lepih nagrad.

Naročite »Novice«!

Priporočite znancem naj si čimprej naročijo domače glasilo »Novice«. Naročite »Novice« tudi domačim v tujini in inozemstvu. Posebno še fantom, ki služijo vojaški rok v JLA. Vsak teden jim bodo prijeten domači obisk. Redno bodo obveščeni o dogodkih v svojem kraju.

V prihodnjem letu bomo začeli objavljati nov

vojni roman

prav tako bo tudi za otroke preskrbljena

nova slikanica

ki bo prijetno razvedrilo starim in mladim. V vsaki številki bo zadnja stran še posebej zanimiva. Obogatili jo bomo s prispevki iz naših krajev in številnimi fotografijami. Občasno bodo izhajale »Novice« na

šestih straneh

in študentsko prilogo

»Visokošolec«

Naročite »NOVICE« čimprej, saj bo pri povečanem obsegu in izboljšani kvaliteti letna naročnina ostala ista. Lepo Vas pozdravljata

UREDNIŠTVO in UPRAVA

Predgrad

Gasilci iz Predgrada so imeli v nedeljo, 18. decembra letni občni zbor. Iz poročil upravnega in nadzornega odbora društva je bilo razvidno, da je bilo delo gasilcev v preteklem letu uspešno. Seveda so tudi še nekatere stvari, ki jih bo treba izboljšati.

Predgradski gasilci nameravajo nabaviti motorno brizgalno. V ta namen so že začeli z zbiranjem sredstev.

Izvolili so nov upravni in nadzorni odbor društva. Izvoljeni so bili vsi dosedajni odborniki. Občni zbor je pozdravil tudi predstavnik Obč. GZ tovariš Paradiž in zaezel gasilcem veliko uspehov v bodočem delu.

ji je dejal. »Sestra mi je pisala.« »Pokaži mi pismo!« Zgrabila mu je pismo in brala: »Cakala te bom ob petih, ljubi Te Tvoja Beti.« Zvrtilo se ji je v glavi. Komaj jo je obdržal. Stisnil jo je k sebi in ji s poljubom zaprl usta, da ni mogla govoriti. »Nikamor ne pojdem, Marta. Pri tebi ostanem za vedno...«

Minevali so dnevi, a njega ni bilo več. Zalostna je bila Marta. Materina tolažba ji ni pomagala. Čez nekaj časa je pri svoji prijateljici staknila njegov naslov. Pisala mu je, toda odgovora ni bilo. Čutila se je ponizano.

Zapadel je sneg. Marta je tiho prenašala svojo bolešč. Nekega dne je dobila pismo, v katerem je bila fotografija. Na njej je bilo zapisano: Marta, oprosti mi! Vedno mislim na Te, samo Tvoj. Zadnji dve besedi sta bili podčrtani. Zmehčalo se ji je pred očmi in po licih so se ji udrele solze. »Tole ti pošilja — in zdaj ga pozabi,« jo je tolažila mati. »Pozabi...«, je mrmrajala ponavljala Marta.

Na griču pred hišo je vzcvetela češnja. Pribrenčale so čebele in čmrclji. Marta je vse to opazovala in srce ji je govorilo: Saj človek je kot češnja, ki ji veter polomi veje, potem pa spet sije sonce nad njo in ji poživlja rast...